

Brüsszel, 2018. április 12.
(OR. en)

7597/18

Intézményközi referenciaszám:
2015/0907 (APP)

PE 41
INST 134
FREMP 40
JUR 160
AG 4

FELJEGYZÉS

Küldi:	az Állandó Képviselők Bizottsága (II. rész)
Címzett:	a Tanács
Előző dok. sz.:	14743/15 PE 184 INST 428 JUR 753 FREMP 281 7038/16 JUR 114 INST 96 FREMP 48 PE 36 AG 3
Tárgy:	Javaslat – A Tanács határozata az Európai Parlament tagjainak közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló okmány („választási okmány”) módosítására irányuló rendelkezések elfogadásáról

1. BEVEZETÉS

Az Európai Parlament 2015. november 11-én javaslatot fogadott el, amely az Európai Parlament tagjainak közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló okmány módosítására irányuló rendelkezések elfogadásáról szóló tanácsi határozatra irányul. Ehhez kapcsolódóan egy, az európai uniós választó jog reformjáról szóló állásfoglalást is elfogadott. A javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés 223. cikkének (1) bekezdésén alapul.

2. A HELYZET ÁLLÁSA

Az Általános Ügyek Tanácsa 2016-ban megvizsgálta a cikkek egy részét. A delegációk közös megközelítésről állapodtak meg a Parlament javaslatában szereplő számos rendelkezésre vonatkozóan. Mindazonáltal a Parlament javaslatában szereplő rendelkezések közül több is elfogadhatatlannak tűnt a delegációk számára elvi és/vagy jogi okok miatt. Ide tartoznak különösen a közös választókerületre és a listavezetőkre (*Spitzenkandidaten*) vonatkozó rendelkezések. A COREPER a 2016. november 30-i ülésén véleménycserét tartott a javaslatról, különösen néhány főbb lezáratlan kérdéssről. E megbeszélések eredményét 2017 januárjában informálisan közölték a Parlament társelőadóival és árnyékelőadóival. A COREPER 2017. december 6-án ismét megtárgyalta a javaslatot¹, és megbízta az elnökséget, hogy szóban tájékoztassa a társelőadókat a javaslattal kapcsolatban a Tanácsban fennálló helyzetről, különös tekintettel hét olyan rendelkezésre, amelyekre vonatkozóan a leginkább valószínűnek tűnik az egyetértés². A találkozóra 2017. december 12-én került sor. A társelőadók hangsúlyozták, hogy a Parlament még mindig a Tanács válaszára vár.

7+2-es csomag

Az elnökség folytatta a megbeszéléseket a munkacsoportban a hét meghatározott rendelkezés és a szavazatküszöbről szóló 3. cikk alapján³. A munkacsoport 2018. március 9-i legutóbbi ülésén az elnökség módosított kompromisszumos javaslatot terjesztett elő, amely a polgárok harmadik országban való szavazására vonatkozó 9a. cikket is magában foglalta⁴.

A március 28-i Coreper-ülésen a delegációk az összes fenntartásukat visszavonták, kivéve egy delegációt, amelynek fenntartása a szavazatküszöbre vonatkozik (lásd alább). Az érintett delegáció a Coreper következő, április 11-i ülésén sem vonta vissza fenntartását.

¹ 15241/17, WK 12583/2017 REV 2.

² Az 1. cikk (1) bekezdése (a Szerződés azon kitétele, hogy a Parlament tagjait az Unió polgárainak képviselőiként kell megválasztani), 3a. cikk (legalább három hetes határidő a jelölések benyújtására), a 3e. cikk (1) bekezdése (az európai politikai pártok nevének, illetve és logójának feltüntetése a szavazólapokon), a 3e. cikk (2) bekezdése (választási anyagok megküldésére vonatkozó szabályok), 4a. cikk (előzetes szavazás, levélben szavazás, valamint elektronikus és internetes szavazás), a 9. cikk második bekezdése (a kettős szavazásra vonatkozó szankciók), valamint a 9b. cikk (kapcsolattartó hatóság kijelölése, a választókra és a jelöltekre vonatkozó adatok cseréjére vonatkozó határidő).

³ WK 1800/2018.

⁴ WK 1800/2018 REV 1.

3. LEZÁRATLAN KÉRDÉS (A SZAVAZATKÜSZÖBRE VONATKOZÓ 3. CIKK)

A Parlament javaslatának egyik kulcsfontosságú rendelkezése a 3. cikk második bekezdése, amelynek értelmében azon tagállamoknak, ahol a listás rendszert alkalmazzák, és amelyek olyan választókerülettel rendelkeznek, ahol a megszerezhető helyek száma több mint 26, 3%-os kötelező választókerületi minimális szavazatküszöböt kell alkalmazniuk.

Az elnökségi kompromisszum értelmében a 3. cikk szövege úgy módosulna, hogy a minimális küszöb csupán 2% lenne, és azt csak azokra a választókerületekre kellene alkalmazni (az egyetlen választókerületből álló tagállamokat is beleértve), ahol a megszerezhető helyek száma több mint 35.⁵ A javasolt rendelkezés értelmében továbbá a tagállamoknak legkésőbb azon európai parlamenti választások időpontjára kell teljesíteniük a küszöböt, amelyek a módosított választási okmány hatálybalépését követően tartott első választások után következnek. Ezt a kompromisszumos javaslatot a munkacsoportban széles körű egyetértés övezte, amely a Coreper szintjén is megerősítésre került. Az egyik delegáció azonban elvi alapon ellenzi azt, hogy szavazatküszöb kerüljön meghatározásra.

4. JAVASOLT TOVÁBBI LÉPÉSEK

Tekintettel arra, hogy a hatályos választási okmány módosításait még a tagállamoknak is jóvá kell hagyniuk az alkotmányos rendjükkel összhangban, és a 2019-es európai parlamenti választások előtt időben meg kell hozniuk a szükséges nemzeti intézkedéseket, továbbá tekintettel a Velencei Bizottságnak a helyes választási gyakorlatokról szóló iránymutatására, melynek értelmében a közvetlenül a választások előtti (egyéves) időszakban semmilyen mértékben nem ajánlott változtatni a választási rendszeren, az elnökség szerint ez az utolsó alkalom arra, hogy a Tanács egyhangú politikai megállapodásra jusson a mellékletben szereplő 7+2-es csomagról. E körülményekre tekintettel javasoljuk továbbá, hogy az Európai Parlament azonnali tájékoztatást kapjon a csomaggal kapcsolatos esetleges tanácsi politikai megállapodásról, hogy el tudja kezdeni a szükséges lépések megtételét.

⁵ A különböző méretű választókerületek eltérő kezelése azzal indokolható, hogy minden választási rendszerben – jogi szabályozás nélkül is – van egy „természetes küszöb”. Ahol már fennáll egy kellően magas természetes küszöb, a széttöredezettség elkerülésének célja kötelező küszöb bevezetése nélkül is teljesül.

A természetes küszöb a választókerület méretétől függően változik. Az általánosan elfogadott statisztikai képlet szerint egy olyan választókerület esetében, ahol a megszerezhető helyek száma 35, a természetes küszöb 2,08%. Következésképpen a minimális küszöb 2%-ra csökkentése annak elkerülését szolgálja, hogy indokolatlan diszkriminációban részesüljenek azok a (kisebb) választókerületek, amelyek esetében a természetes küszöb 2,08% és 3% közé esik, és amelyekre a kötelező küszöb nem vonatkozna.

Ezt követően a kompromisszumos szöveget a megfelelő jogi formába öntik, hogy a jogász-nyelvészi ellenőrzést követően a Coreper az egyik soron következő ülésén jóváhagyhassa azt, majd pedig a Tanács határozhasson az Európai Parlament egyetértésének kéréséről.

5. ÖSSZEGZÉS

Az elnökség úgy véli, hogy a jelenlegi kompromisszumos javaslat, amely nehéz és politikailag érzékeny, öt elnökségen keresztül folytatott tárgyalások eredménye, kiegyensúlyozott szöveg, és figyelembe veszi a tagállamok különböző álláspontjait és nemzeti érdekeit. Az elnökség továbbá úgy véli, hogy ez a csomag egységes egészként kezelendő, és nem lehetséges bármely részének eltávolítása.

Felkérjük ezért a Tanácsot (Általános Ügyek) a mellékletben foglalt szöveg jóváhagyására, hogy ezt követően azt továbbítani lehessen az Európai Parlamentnek.

Az Európai Parlament tagjainak közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló okmány módosításai

1. cikk

- (1) Az Európai Parlament tagjait valamennyi tagállamban az Unió polgárainak képviselőiként az arányos képviselet elve alapján, listás vagy egyetlen átvihető szavazatos rendszer szerint választják.
- (2) A tagállamok az általuk elfogadott eljárás szerinti preferenciális listás szavazást is lehetővé tehetik.
- (3) A választásnak általánosnak, közvetlennek, szabadnak és titkosnak kell lennie.

3. cikk

A tagállamok a helyek megszerzését minimális szavazatküszöbhez köthetik. Nemzeti szinten ez a küszöb nem lehet magasabb, mint az érvényesen leadott szavazatok 5 százaléka.

Azok a tagállamok, ahol a listás rendszert alkalmazzák, a helyek megszerzését minimális szavazatküszöbhez kötik azoknak a választókerületeknek az esetében, amelyekben a megszerezhető helyek száma több mint 35. Ez a küszöb az érintett választókerületben – köztük az egyetlen választókerületből álló tagállamokban – érvényesen leadott szavazatok 2 százalékánál nem lehet alacsonyabb, azok 5 százalékánál pedig nem lehet magasabb.

A tagállamok meghozzák azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a második bekezdésben foglalt kötelezettségeknek legkésőbb azon európai parlamenti választások időpontjára megfeleljenek, amelyek az ezen okmány hatálybalépését követően tartott első választások után következnek.

3a. cikk (új)

Ha a nemzeti rendelkezések határidőt állapítanak meg az európai parlamenti választási jelölések benyújtására, ezt a határidőt az európai parlamenti választásoknak az adott tagállam által a 10. cikk (1) bekezdésének megfelelően kitűzött időpontjánál legalább három héttel korábbi időpontként kell megállapítani⁶.

3e. cikk (új)

(1) A tagállamok engedélyezhetik, hogy a szavazólapokon feltüntessék annak az európai politikai pártnak a nevét, illetve logóját, amelyhez a nemzeti politikai párt vagy az egyéni jelölt kötődik⁷.

(2) Az európai parlamenti választásokkal kapcsolatos választási anyagoknak⁸ a hatóságok által a választók részére történő megküldésére a nemzeti választások esetében alkalmazott szabályokkal egyenértékű szabályokat kell alkalmazni, az említett anyagok kézbesítési módjának, illetve a választások szervezésével kapcsolatos tájékoztatók megküldésének sérelme nélkül.

4a. cikk (új)

A tagállamok az európai parlamenti választások céljára az előzetes szavazás, a levélben szavazás, az elektronikus szavazás és az internetes szavazás lehetőségéről is rendelkezhetnek.

Ilyen esetekben az alkalmazandó uniós joggal összhangban megfelelő intézkedéseket fogadnak el mindenekelőtt az eredmény megbízhatóságának, a szavazás titkosságának és a személyes adatok védelmének biztosítása érdekében.⁹

⁶ A rendelkezést a következő preambulumbekkezdés egészíti ki, amely a 3e. cikk (1) bekezdésére is vonatkozik:
mivel:
(...) A választási folyamat átláthatósága és a megbízható információkhoz való hozzájutás lehetősége elengedhetetlen az európai politikai tudatosság kialakulásához és a nagyarányú választási részvétel biztosításához, továbbá kívánatos, hogy az uniós polgárok kellő időben értesüljenek az európai parlamenti választásokon induló jelöltek személyéről és arról, hogy a nemzeti politikai pártok melyik európai politikai párthoz kötődnek.

⁷ A kapcsolódó preambulumbekkezdést lásd a 6. lábjegyzetben.

⁸ A rendelkezést preambulumbekkezdéssel kell kiegészíteni, amelyben példák sorolhatók fel az említett anyagokra (szavazólapok, a politikai pártok listája, a választásokon induló koalícióik és jelöltjeik).

⁹ A rendelkezést a következő preambulumbekkezdés egészíti ki:
mivel:

9. cikk

Az Európai Parlamenti tagjainak választásakor minden választó csak egyszer szavazhat.

A tagállamok meghozzák az annak biztosításához szükséges intézkedéseket, hogy az európai parlamenti választásokon történő kettős szavazásra hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók vonatkozzanak.

9a. cikk (új)

A tagállamok a nemzeti választási eljárásaikkal összhangban meghozhatják az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a harmadik országban lakóhellyel rendelkező állampolgáraik is szavazhassanak az európai parlamenti választásokon.¹⁰

9b. cikk (új)

Minden tagállam kijelöl egy kapcsolattartó hatóságot, amely a választókra és a jelöltekre vonatkozó adatoknak a többi tagállam ilyen hatóságaival való cseréjéért felelős.

A választóknak a választói névjegyzékbe való felvételére és a jelölések benyújtására vonatkozó nemzeti rendelkezések sérelme nélkül, az első bekezdésben említett hatóság az uniós adatvédelmi előírásokkal összhangban a 10. cikk (1) bekezdésében említett választási időszak első napja előtt hat héttel megkezdí az említett partnerhatóságok részére az azon uniós polgárookra vonatkozó, a 93/109/EK irányelvben megjelölt adatoknak a továbbítását, akik az állampolgárságuktól eltérő tagállamban vetették fel magukat a választói névjegyzékbe, illetve indulnak jelöltként.

(...) Az európai parlamenti választásokon a választási részvételre való ösztönzés és a technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek maradéktalan kihasználása érdekében a tagállamok rendelkezhetnek többek között az előzetes szavazás, a levélben szavazás, az elektronikus szavazás és az internetes szavazás lehetőségéről is, ugyanakkor az alkalmazandó uniós joggal összhangban gondoskodniuk kell mindenekelőtt az eredmény megbízhatóságáról, a szavazás titkosságáról és a személyes adatok védelméről.

¹⁰ A rendelkezést a következő preambulumbekkezdések egészítik ki:

mivel:

(...) Az uniós polgároknak joguk van ahhoz, hogy részt vegyenek az Unió demokratikus életében elsősorban oly módon, hogy szavaznak, illetve jelöltként indulnak az európai parlamenti választásokon.

(...) A tagállamoknak célszerű meghozniuk az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a harmadik országban lakóhellyel rendelkező állampolgáraik is szavazhassanak az európai parlamenti választásokon.